

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.	Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.	Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.

Parcellázás.

A magyar földmivesnek egyik jellemző tulajdonsága a földéhség. Csonkos ragaszkodása a földhöz, a földnek termő rögéhez. Szívének mindene s ha meg kell válni tőle, mintha fele életétől válna meg.

Ez a földéhség dicséretes tulajdonsága, ha mindjárt önös érzésekből fakad is. Mert a földdel, a földnek a rögével odaköti egyuttal ehhez a nemzethez, ennek biztos, nyugodt és szilárd alapját alkotja, ellenkezően az iparos és kereskedői munkával, amely nélkülözi ezt a lekötő erőt s könnyen szedi-vedí sátorfáját s keres másutt jobb és könnyebb existenciát.

Fontos nemzeti és szociális érdekek parancsolják tehát, hogy a magyar földmivesnek ez a földéhsége kielégítést nyerjen. Meg kell adni a módját, hogy a józan, munkás, takarékos és szerző ember birtokhoz jusson. Annál inkább, mert a népesség szaporodásával járó birtok elaprózás lassan elszedi lába alól a földet, megélhetésének fő alapját, evvel megszünteti azt a hatalmas idekapcsoló erőt, amely a földben rejlik s mozgó emberré válik, aki könnyen vált utat Amerika ismeretlen tájai, boldogsága avagy veszedelmei felé.

Azért melegen üdvözljük azt a legujabban megindult mozgalmat, amely

nagyobb birtoktesteket parcellázva egyenest a magyar parasztság kezébe juttat.

Mint értesülünk, a szomszéd Bazsi községben a veszprémi püspökség ad mintegy 280 hold erdőt Bazsi és Prága község lakosainak. A dolog már a minisztérium előtt van, jóváhagyása rövid idő kérdése s evvel Bazsi és Prága község határa hatalmasan megnagyobbodik. Aki ismeri e két község birtokviszonyait, az tudja csak helyes mértékben méltányolni a parcellázásnak nagy előnyeit e két község népére, gazdasági és kulturai helyzetére nézve.

Úgy halljuk, hogy a csehi erdőnek egy része, amelyhez a bazsiak szintén könnyű szerrel hozzájuthatnak, szintén ilyen parcellázás alá kerülhet. Legálább az illetékes körökben meg van erre a hajlandóság, rajtuk nem mulik, csak a községbeliek is állják a vásárt.

Hasonló parcellázások vidékünkön és Zalavármegye más vidékein is történtek.

Ennek a fontos közgazdasági politikának folytatódnia kell. Minél erősebben, annál nagyobb haszon háramlik belőle egyesekre, a községekre és a nemzetre. A mozgalomnak azonban helyes mederben kell folynia. Ellenkező esetben több lesz a kára, mint a haszna. Mert a parcellázás könnyen uzsora üzletté válhatik s ekkor ahe-

lyett, hogy talpra állítaná a népet, végveszedelembe dönti.

E szempontból ki kell küszöbölnünk a vásárból azokat a közvetítőket, földspekulánsokat, akik dús nyereségre dolgozva megvásárolnak egyes birtoktesteket, azután felparcellázva busás haszonnal adnak tul rajta. Oda kell törekedni, hogy a felparcellázandó birtok egyenesen a parasztságra kerüljön.

És itt fontos misszió vár a magyar pénzügyre. Ezeknek kell odaállniuk a parasztságnak s olesó hitellel s az egész üzlet nyelbevitésével legyenek rajta, hogy az eladó birtok a spekuláció kizárásával rendes áron jusson a nép kezébe. Hivatkozunk itt az oláh pénzügyre. Ezek céltudatos és biztos munkával járnak közre, hogy a dobra került magyar birtok támogatással az oláh parasztságra kerüljön. Mert: akié a föld, azé az ország.

Kövessék ezt a példát a magyar pénzügyre is. Lépjenek oda a magyar parasztságnak, ha parcellázásról van szó s ha ez maga erejéből boldogulni nem tud, nyuljanak a hóna alá s támogassák akként, miként a nép érdeke is megköveteli.

A birtokosok előtt, midőn birtokuktól megválni készülnek, szintén ez a szempont lebegjen. Ne sajnálják az aprózással járó fáradságot és ne sértse hiuságukat, hogy birtokuk, — ha már

Életfilozofia.

Nem vénülök meg soha, érzem . . .
Hajam nem őszül meg soha,
Örök ifjúság osztályrészem,
Sorsom akármily mostoha.
Vérem tüze nem alhatik ki,
Pezsegve, forrva zúg, rohan,
Ha meghalok . . . akkor se másképp,
Mosolygó ajkkal, boldogan.

Mikor születtem, nap világolt
S belém csókolt mind tüzeit,
S azóta szívem egyre lángolt
Szépet keresve szeretszét.
Száz poklon át kutatta, leste,
Mindazt, mi szép, mi jó, nemes,
Mindazt, amért egy ember szívnek
Rajongni, élni érdemes.

És jött reám, dörgő vihar közt
Ezernyi átok, vész, robaj . . .
Szemből mégse hullt ki könnycsepp,
Ajkamról nem szállt egy sohaj.
Mint szirt a tenger morimolás közt,
Megálltam büszkén, szabadon
És bár a szívem fáj, ajkamról
Nem csalt hangot a — fájdalom!

Mert tudom, hogy itt e rongy világon
Minden dolognak vége — egy,
Hogy sirtam-e, vagy hogy — nevettem:
Isten bizony, csak egyre megy.

Mindegy: küzdöttem-e serényen,
Vagy henyéltam a nap alatt,
A csillagok közt vitt e szárnyam,
Vagy sár földte be lábamat.

Nem félek, függök senkitől se,
Magam egy nagy világ vagyok;
Gondolkozom, szeretek, érzek,
Hiszek, tudok és akarok.
Nem hiszem magam bölcsnek, jónak,
De másnál rosszabb sem vagyok.
S tudom: alapján véve: mindegy,
Hogy élek-e vagy meghalok.

Zombori Andor.

Az eladott név.

Szertey Ernőnek elég szép, sőt kiváló tehetsége volt a fiatal szobrászok közt, de ami utját állta abban, hogy a legelső közémelkedjék, az a nembánomság volt, amellyel műveit alkotta.

Könnyelműségének azonban sohase adta szembeötlobb jelét, mint azon a verőfényes téli napon, amikor egyességre lépett Boros Jenő miliomossal, aki nagy műbarát hírében állott.

Szertey Ernővel kötött szóbeli szerződése azonban nem vallott annyira a műbarátra, mint a kissé kétes jellemi kapaszkodóra.

Az elismert mecénás egyszer csak babérokra vágyott, amint leplezetlenül bevallotta Szertey előtt, akivel abban egyezett meg, hogy egyik most elkészült, igazán sikerült művét, azt a pompás Endymion szobrot, mint saját művét állítja ki a tavaszi tárlaton.

Szerteynek sohasem volt pénze s éppen kapóra jött az ajánlat.

— Jól van, uram, Endymion az öné; szólt igazi léha könnyelműséggel, zsebre gyűrve a művéért kapott összeget.

— De egészen az enyém, érti-e? ez a szobor úgy fog a tárlaton szerepelni, mint Boros Jenő műve; — jegyezte meg a már élete delén tul levő különc, szemét a művész vonásaiba kapcsolva.

— Értem, uram, értem. Kiállíthatja. Díjat nyerhet vele; sok szerencsét.

Szertey azt morzsolta a fogai közt:

— Milyen kár érte!
Aztán kedélyesen rázva a fiatal szobrász kezét, meghívta magához.

Mikor egy délután nem tudott munkakedvébe zökkenni Szertey, azt gondolta magában: meglátogatja az ő vevőjét, aki pár hét előtt oly szívesen meghívta.

Szertey Ernő sokkal nehezebb szívvel hagyta el a mecénás Andrassy-uti palotáját, mint ahogyan odament.

A milliomos csak másodmagával foglalta el a pazar fényvel berendezett lakást. A dús-gazdag nábobnak nem volt senkije, csak egyetlen leánya. Amint látszott, ezen még

egy és más ok miatt megválni kell tőle — egyenesen a nép kezébe szálljon át.

A parcellázásba azután bele kellene venni egyes községi birtokokat is. Am a közös legelő, különösen ha az állattenyésztésre alkalmas, valamint a községi erdő maradjon meg, de a községi szántóföldeket nincs miért megtartani. Szálljon át ez is az egyes kisbirtokosok kezébe. Emellett szól az, hogy e községi földeket az árendások túlon-túl ki szokták zsarolni, a pénz hiányosan folyik a pénztárba, a földbér hátralékából azután igen sok leírásba kerül. Ekként a községnek csekély haszna térül a maga birtokából, míg ha eladja, az utána fizetendő községi pótlék s a földek árának kamata biztos jövődelme lesz a községnek.

Az a föld pedig ha egyes birtokosok kezébe jut, sokkal intenzívebb művelésben részesül, ennek következtében hozadéka több lesz s vele szaporodik a közvagyon is.

A helyes birtokpolitikának lényeges ága a parcellázás és ennek segédével földműves népünk gyarapítása. Fontos egyéni, társadalmi és nemzeti érdekek függnek vele össze. Am akitől keresztülvitele függ, azoknak gondja legyen rá, hogy belülről csakugyan a várt haszon háramoljék a népre. Ellenkező esetben a rosszul keresztülvitt parcellázás elpusztíthatja a már meglevő vagyont is és egész községeket földönfutóvá tehet.

— **Iskolalátogatás.** Greisinger Ottó ipariskolai szakfelügyelő május 27-én meglátogatta a sümegi ipariskolát, meghallgatta a feleleteket, megnézte a rajzokat és dolgozatokat. A vizsgálat után a tanítókkal gyűlést tartott. Ezen a tanulók elméleti feleletein megelégedését nyilvánította, azonban a rajzot illetőleg hangsúlyozta, hogy a tanulókat eszközökkel jobban föl kell szerelni s a szakrajzra nagyobb súlyt kell helyezni. Innen Tapolcára utazott.

több szeretettel csüggött, mint vagyonán. Szeretey a szép Boros Margitban egy ismeretlen ideálját fedezte föl. Egy művészbálon táncolt a világszép leánnyal és azóta nem bírta elfelejteni. Ha az uccán találkozott vele, nem bírta róla levenni tekintetét. Azt azonban sohase hitte, hogy a véletlen így összehozza az észvesztően szép Margittal.

Oly szívesen hangzott az apa, mint leánya ajkán a bucsuvételnél ez a szó *viszontlátásra*, hogy Szeretey az illendőség engedte legrövidebb idő alatt bekopogtatott Borosékhöz. Ha tudta, hogy Margit ott lesz valamely bálon vagy mulatságon, semmi sem tartotta onnét vissza a művészt. A barátság mind bensőbbé vált, míg egy napon így szólt Margit a művészhez:

— Holnap nyílik meg a tárlat. Remélem, maga is állít ki valamit. Milyen büszke lesznek, ha valami bizonyára szép és általános tetszéssel fogadott alkotásra azt mondhatom: Ismerem a művészt. Jó barátunk. Mert amint már nem egyszer hangoztattam: én rajongok a művészetért,

A gyanu öl.

Az ember életét megnehezíti a gond, a kenyérszerzés nagy harca. Az emberek csupa panaszkodással vannak tele, és nem ok nélkül. Érezzük, hogy a kenyérszerzés egyre nehezedő gonddal jár. Ha még csak arról volna szó, hogy talpon kell lennünk reggeltől-estéig, ez még hagyján volna: mert tudjuk, hogy fáradságunk jutalma a jól megérdemelt bér vagy fizetés.

De a kenyérszerzés nagy gondjában egyre nagyobb és nagyobb arányokban valami mesterséges szű pusztít: a *gyanusítás*. Hány tisztességes egyén becsületes munkáján rágódik sok ember, mert a másik az enyémet irigyl, mert neki is munka, kereset kellene, még akkor is, mikor én is csak abból élek és ha onnan kimarnak, nem tudok egy újabb jogforrást a keresetre.

A gyanusítás lappangva jár mint a tolvaj, szint nem vall, csak titokban nyilatkozik, de gondja van rá, hogy a rossz hír mentől nagyobb társaságban terjedjen el. Sok tisztviselőt keserítettek már meg az ilyen gyanusításokkal, soknak kellemetlenkedtek már a feyelmi vizsgálattal. Akinek elég ereje volt hozzá, ki várta a herce-hurca végét. Ha azonban a statisztika arról is számot adna, hogy hány ember halt meg ártatlanul, a vád alatt, bizony szörnyűséges sommát látnánk.

Az ember munkaköre, a megélhetés ezernyi gondja amugy is iszonyuan elfoglalják az embert. Ha most már még azzais megkeserítik az ember életét, hogy a gyalázkodó pletykával sietnek bosszuságára, nem csoda, ha ilyenkor családi elégtelenségről hallanak az emberek panaszkodásokat.

A gyanusításokért igaz, hogy számolni kell a büntető bíróság előtt. Ámde a loppal járó gyanusító gondoskodik arról, hogy meg ne lássa senki sem benne az értelmi szerzőt, ő csak úgy adja tovább a pletykát, hogy ő is úgy hallotta, de nem hiszi, hogy úgy van. A második szintén úgy adja be a mérget és mire az ucca végére ér, a rágalmozó elveszett a veszekedők előtt, ő pedig örömben ott uszkál a veszekedők közt s maga is szidja, aki ilyeneket kigondol.

— Hallja, hallja, szólt Boros olyan tekintettel, amelyet Szeretey e percben démoninak talált.

Nem napok, nem hónapok, nem évek de egy pillanat szokta előidézni az ember életében azt a bizonyos forduló pontot.

Szeretey Ernőnél ez volt a nagy pillanat. Fenekestül felfordult minden a lelkében.

Még egy percre se ötlött eszébe a holnap nap s ettől a pillanattól egyébre se tudott gondolni. Ez a gondolat elvette szeméről az álmat.

Egész éjjel tágra nyitott szemekkel merengett maga elé műtermében.

Nem, ő nem állít ki semmit, mert, hisz, amit erre a tárlatra szánt azt — eladta. Megvették tőle, megvették pénzért a nevét.

Szeretey Ernő másnap ki sem mozdult otthonról.

Senkivel se akart találkozni, aki esetleg hírt hozhatna a mai vernisságéról; akitől meghallhatná hogy az Endymion, — a Boros Jenő műve diadalt hozott a kiállítónak.

És ne hogy azt higyük, hogy a rágalmozó a hivatalok ajtaja előtt megáll. Kinyílik ez előtt a családok szentélyei is: mert előtte semmi sem szent, ő rombol és pusztít mindenütt, ahol lehet.

Az asszonyi tisztességen ejtett folt pedig oly súlyos, hogy bocsánatkérő emberek ki nem mossák a közvéleményből, a gyanú mindig megmarad.

Ez a beteges áramlat egyre nagyobb esélyekkel lép fel és szinte határállomáshoz ért már, amit észre kell venni mindenkinek. Mi a sajtó munkásai, a közügyek fontos tárgyainak megírására kínálkozó témák felszínre jutásakor sem térhetünk ki a jelenlegi cikk témája elől és szinte parancsolólag szólít a kötelesség, hogy a gyanusításokról is cikket írjunk, ajánljuk az orvosszert, mely e csunya társadalmi betegséget organikusan, gyökeresen meggyógyítsa.

Alakuljon társadalmi liga, mely azt a célt tűzze ki maga mellé, hogy az emberek tisztességét védje. A gyalázkodó pletykázókkal éreztessük a nemtörődömséget, keményebb esetben szakítsuk meg vele a társadalmi érintkezést is.

Amig csak panaszkodunk és nem javítunk az állapotokon, addig a baj nem szűnik meg magától. Ez olyan fekély, mely egyre mélyebb és mélyebb sebeket vág a társadalmi élet testén.

Ha azonban az emberek összefognak és az emberek tisztességének megóvását mindenki komolyan fogja fel, lehetetlen, hogy ebben a kérdésben is ne javulnának az állapotok, amit már a közvélemény oly hosszú idők óta oly várva-vár és szívében lelkében annyi vágyódással óhajtat.

Forgács.

Kossuth Ferenc nagyszabású közgazdasági eszmét pendített meg: második sánpár alkotását a fiúmei forgalom bebonyolítására.

Homéroszért 7 görög város vetekedett. Ezért a vasutért vetekedik máris vagy 8. A harc homlokterében Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Kaposvár és Pécs állanak. A segéd csapatokat eddig Tapolca, Keszthely, Perlak, Csáktornya szolgáltatták.

Oh, hogy szeretett volna odarohanni és torkaszakadtából tele tivőlni a termeket. Ezt a szobrot nem Boros Jenő készítette, de én, én, én! Boros Jenő gyalázatos család!

De hát Boros Jenő a Margit apja!!! Az élet kinszenvedésével ért föl ez a nap. Szeretey Ernő most érezte, hogy mit cselekedett.

Másnap reggel óra hosszaiig ott tartotta kezében a hírlapot és nem volt ereje belepillantani. Végre összeszedte minden bátorságát és elszántan olvasta az alábbiakat.

A szoborcsarnokban több igazán becses mű vonja magára figyelmünket, amelyet holnap számunkban részletezünk alaposabban, most csak annyit, hogy ez az Endymion megalapította alkotójának hírnevét...

Szeretey karjai lehanyatlottak. Meg volt semmisülve.

Dermedt tekintettel, mint aki már mindenel leszámolt, olvasta a mondat végét:

„A fiatal művészt, akit eddig szűkebb körben ismertek, de Endymionja világszerte dicshírséget hoz Szeretey Ernőnek.”

Réggelizés előtt fel pohár

Schmidthauer-féle radio-actív

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek. Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz rádium-tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komaromban. Kapható: Sümegen Darnay Kálmán kereskedésében és minden jobb gyógyszerész és fűszerüzletben. Kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, mely kis üvegben is kapható.

Hát mi, szegény Sümeg? Csak a zabot hegyezzük! Beh kár, hogy nincs Pápa-Devecser-keszthelyi vasutunk.

Ausztriában szörnyű nagy az agyarkodás a tulipán miatt. Rajkszrában, sajtóban, iparosok, bortermelők, mezőgazdák gyűlésein puffognak az ágyuk.

Haj, ha a jó sógorok látnák, amint mi, bizony beszegeznék azokat az ágyukat.

Mert valósággal elárasztják hazánkat osztrák tulipánnal.

Aldozói vásárunkon 6 fillértől fölfelé árulták a rengeteg tulipánt. A köznép, amelyik nincs tisztában a dologgal s egyszerűen diszt lát benne, persze nagyban vásárolta. Tehát az osztrák ipar új, jövődelmező ágát nyert a tulipánban.

Hát a tömérdek más cikk, amelyek tulipán s egyéb hangzatos jelzővel kerülnek hozzánk! Így csapnak be, jó magyarom. Mert még mindig áll a közmondás: — vaskulj magyar!

Ugyan mikor nyitjuk ki a szemünket?

Bárd.

Az iskolai vizsgálatok.

A jó falusi gyerekek már a természet lágy ölében, kint a határban futkároznak, kergetik a lepkét, szedik a madártojást, fogják a rákot, vagy — töltik a krumplit. (Vájjon a háromszögű súlyos ásó nem könnyebb-e, mint a kréta, mikor valami nehéz számpéldát kell megoldani?) A sümegi gyerekeknek meg holnap kezdődik a szurkolás nagy napja: az iskolai vizsgálat.

Hát elmondunk egyetmást az iskolai vizsgálatokról.

Régi idők cafrangja biz ez. Csodálkozunk rajta, hogy az új utasítások meghagyták. Hamis képet ad igen sokszor s ma már talán az utolsó falusi polgár sem itéli meg a tanítót a vizsgálatról.

Lelkiismeretlen tanító kezében pedig valóságos csapás az iskolai vizsgálat. Mert nem egyéb, mint szemfényvesztés. A tanulók kész felelettel állanak ki a *placcra* s ezt darálják le több-kevesebb pátosszal.

Ime, néhány eset az én tapasztalataimból. Régebben (lehet iskola, ahol most is) tézist huztak a tanulók. Az egyik tanuló tézisének pl. ez van!

— Mit tudsz Szent Istvánról?

— Ó nagy bátran és lelkesülten olvassa:

— Mit tudsz Mária Teréziáról?

A fiatal művész a hir ama sorába tapadt, ahol saját nevét olvasta, mint az eladott mű alkotóját. Azt hitte, hogy a rossz szellemek incselkednek vele.

— Gratulálunk magának, kedves Szerter; csendült meg egy búbájós hang. Margit lépett a műterembe az atyjával.

A művész felugrott helyéből.

— Ejnye, maga kétszínű — fenyegette meg újjával a fiatal leány, — hisz azt mondta, hogy semmit sem állít ki és ime.

— De . . . de biztosítom . . .

— Hallgasson! — sugta oda Boros.

— Nem értem, hogy mit jelentsen ez. Magyarázza meg, uram.

Amíg Margit érdeklődéssel merült el a műteremben levő munkák szemléletében, Boros az ámuló művész karjába füzte karját és sok bensőséggel mondta:

— Maga szereti a lányomat és a lányom szinte szereti, előbb, semmint személyesen megismerkedtek. Tudakozódtam ön felől. Sok jót hallottam Szerter Ernőről és kevés rosszszat. Az egyetlen, amit szemére vehettek, az volt, hogy nincs semmi ambíció önben. Ugy bántik alkotásaival, mint a préda gyermek játékszereivel. Ezt az ambíciót akartam önben életre kelteni. Meg akartam tanítani, hogy mit ér a művésznak az, amit alkot. Most már tudja, ugy-e bár . . .

Kövér Ilma.

És elmondja nagy fennen Mária Teréziát, mert ez volt a neki osztott tétel.

Egyik vizsgálaton a tanító elhibázta a kérdést. Indignálódva szólal meg a nebuló:

— Kérem, nekem nem ez van fölhangyva, ez Kovács Pista kérdése.

Egyik osztályban minden kérdésre minden tanuló billegette az ujját. Rájöttünk, hogy akik tudták, azok a jobb, akik pedig nem, azok a bal kézzel jelentkeztek.

A tanuló fényes előadást tart a Baleári szigetekről. Az előnk meglepéssel s közbeszól:

— Ugyan, micsoda Németország fővárosa? Hallgatás.

— Kérem, — jegyzi meg az oktató — az csak mellékes dolog.

Egyebüti előleges, úgynevezett kis vizsgákat tartanak, amelyek amolyan dresszura-félék.

Igy produkálhat hanyag tanító is brilliáns vizsgálatokat.

Természetesen ezek egyes jelenségek csak, de az iskola oly szentséges hivatást teljesít, hogy rajta e föltek meg nem tűrhetők.

De a jó tanítónak sem lehet célja, hogy 6-12 éves gyermekeket, akiket a jó Isten nem áldott meg tehetséggel, a szülők előtt pellengére állítson.

Ezek pedig súlyos fattyuhajtásai az iskolai nevelésnek. Ott az abszolút igazság szentségének kell uralkodnia. Ennek személyesítője a tanító. Ez dől meg a szemfényvesztő vizsgálatokon s hogy igen súlyos erkölcsi nyomokat a gyermek lelkében.

Vessük hát sutba ezt a régi cafrangot, azt a csalfa szemfényvesztést és szembekötösdit.

A főváros tanítósa kerülete tanácskozással mind a vizsgálatok ellen foglalt állást s helyette az *osztály záróünnepet* javasolja, énekekkel szavalatokkal stb. Szóval előre kiosztott szereplőkkel és szerepekkel. Ez igaz és előre ismert dolog lenne, a gyöngye tehetségű tanuló, (mit tehet ő róla!) nem állítaná a nyilvánosság szégyenpadjára s minden egyéni keserűségtől ment zárópontja volna a tanító és tanuló évi együttes munkálkodásának.

Nyessék hát le a rendelkező fórumok az iskola e fattyuhajtását, mert vele semmi jó célt, legkevésbé a tanító ellenőrzését szolgálják.

Hozzák be helyette a kiterjedtebb szakfelügyeletet erre teremt szakemberekkel,

Tüske.

H I R E K .

— **Egyházmegyei hírek.** A megyés püspök *Ujvári* Ferenc apát-kanonokot a veszprémi plébánia vezetésétől saját kérelmére fölmentette s plébánia vezetésével *Ádám* Iván kanonokot bízta meg.

Zalamihályfai plébánossá a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Gergyesi* Ferenc lengyel-tóti segédlelkésszt nevezte ki. *Bereck* Gyula zalamihályfai ideiglenes adminisztrátort a megyés püspök *Pacsára* küldte segédlelkésznek.

Hankó András gyömrői plébános és *Szabó* József szepetki lelkész helyettes s zsinati vizsgálaton egyhangúan képesítettek.

— **Kinevezés.** *Bathány* Pál gróf főispán *Thassy* Gábor dr. zalaegerszegi járásorvost tiszteletbeli vármegyei főorvossá, *Farkas* Kálmán szentgróti szolgabíróút tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki.

— **Jótekonyság.** *Ádám* Iván veszprémi kanonok az egyházmegyei r. k. tanítóegyesület *Gondviselés* nevű segítő intézetének 2000 koronát ajándékozott. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemeslelkű adományért elismerő köszönetét nyilvánította.

— **Halálozás.** Évek óta tartó súlyos betegség szenvedéseitől váltotta meg a halál *Riszner* Ferenc püspöki urodalmi számtartót. Folyó hó 4-én, pünkösd másnapján halt meg tüdővészben. Halálának híre gyorsan elterjedt a városban s bár szinte egy évtized óta beteg volt, mégis nagy részvétet keltett. Mert igen jó ember volt, aki köztiszteletnek örvendett. Nagy betegsége alatt, amelyet keresztényi türelemmel viselt, odaadó hűség gondviselője és ápolója volt fele-

sége a hitvesek eme igazi példaképe. Teme-tése e hó 6-án délután nagy részvéttel ment végbe. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk:

Özv. *Riszner* Ferencné, szül. dinnyeberki *Bozó Róza* úgy a maga, mint az összes rokonság nevében is lájdalomtól lesújtott szívvel jelenti forrón szeretett férje, a legjobb testvér, sógor, vő *Riszner* Ferenc a veszprémi püspökség sümegi pénztárnokának f. hó 4-én este 7^{1/2} órakor életének 48-ik, boldog házasságának 15-ik évben, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, hosszú súlyos betegség következtében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. hó 6-án d. u. 5 órakor fognak a róm. kat. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szt. miseáldozat f. hó 7-én reggel fél 8 órakor fog a helybeli plébánia templomban a boldogult lelki üdvéért az Úrnak bemutatattatni. Sümeg, 1906 évi június hó 5-én. Áldás és béke honoljon a drága hamvak felett! Özv. báró *Hornig* Vilmosné szül. *Riszner* Anna, *Nikoladoni* *Henrikné* szül. *Riszner* Karolin, *Szomor* *Lajosné* szül. *Riszner* Emillia, *Riszner* *Róbert* testvérei. *Nikoladoni* *Henrik*, *Szomor* *Lajos* sógorai. Özv. *Riszner* *Antalné* szül. *Szigeti* *Benedek* Emma, özv. *Riszner* *Sándorné* szül. *Schneider* *Mária*, *Riszner* *Róbertné* szül. *Krach* *Terézia* sógoróni. Özv. *dinnyeberki* *Bozó* *Manóné*, szül. *csikmádéfalvi* *Istvánni* *Paulin* anyósa.

— **Az anyakönyv felügyelői.** *Irtuk*, hogy a belügyminiszter *Soós* *Pongrác* anyakönyvi felügyelőt a belügyminiszteriumba rendelte be. A felügyelői állás evvel megszűnt. Ezután a közvetlen felügyeletet a járásokban a főszolgabírák, rendezett tanácsú városokban a polgármesterek végzik. A második fokú felügyeletet pedig a vármegye alispánja teljesíti.

— **Köszönet.** Jó barátainak, ismerőseimnek s az egész résztvevő közönségnek felejthetetlen jó férjem elhunytá alkalmából megnyilatkozott részvétlikért, s a gyászszertartáson való szíves megjelenésükért, — hálás szívvel köszönetet mondok

Özv. *Riszner* *Ferencné*.

— **Vizsgálatok.** A helybeli áll. reáliskolában az évvégi vizsgálatok sorsordja a következő: június 16-án d. e. vallás tan I-IV. osztály, d. u. (4 órakor) tornavizsgálat és verseny I-IV. osztály, 18-án d. e. magyar, német, földrajz I. oszt., d. u. ének I-IV. osztály, gyorsírási III. IV. osztály; 19-én d. e. természetrajz, számtan, mértan II. osztály; 20-án d. e. magyar, német, francia, történet, földrajz III. osztály; 21-én d. e. algebra, természettan, mértan, rajz IV. osztály; 22-én d. e. számtan, mértan, természetrajz I. oszt.; d. u. magyar, német, földrajz II. osztály; 23-án d. e. számtan, természettan, mértan, rajz III. osztály; 25-én d. e. magyar, német, francia, történet IV. osztály. A vizsgálatok d. e. 8 órakor, d. u. 2 órakor kezdődnek. Záróünnep 29-én d. e. 8-kor. A vizsgálatokra és a záróünnepre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgató.

A községi iskolákban: 11-én délelőtt a fiuknál, délután izr. és ág. vallású hittan. 12-én hittan a leányoknál. 13-án délelőtt a II. fiuosztály, délután faiskola. 15-én délelőtt a felső I. II. osztály, délután 4 órakor elemi torna. 16-án délelőtt I. A) osztály, 17-én délelőtt ipariskola. 18-án I. B) és III. fiuosztály. 19-én a IV. fiuosztály. 20-án I. és II. leányosztály, 21-én III. IV. leányosztály. 22-én V. VI. leányosztály. 23-án a felső leányiskola tornavizsgálója. Vasárnap 24-én záróünnep. Az érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Új kibocsátású sorsjegyek.** A magyar sorsjegyek száma a közel jövőben egy új sorsjeggyel szaporodik. A Magyar Jelzálog Hitelbank által nyilvános jegyzés útján kibocsátandó új sorsjegyek nyereményterve előkelő pénzügyi vélemények szerint rendkívül előnyös. A számos nyeremény közül csak az 1,000,000, 900,000, 500,000 és 300,000 koronás nyereményeket emeljük, melyek magukban is igazolják az új sors-

jegyek előnyös nyereségtervét. Az új sorsjegyek kelendőségét tanúsítja a közönség körében már most mutatkozó nagy érdeklődés s így valószínű a sorsjegyek tulajgyezése. Ajánlatos tehát, hogy olvasóink mielőbb biztosítsák maguknak az új sorsjegyeket, melyekre — értesülésünk szerint — eredeti feltételekkel, teljesen költségmentesen jegyzéseket már elfogad a Kereskedelmi és Iparbank r. t. Nagykanizsán. Biztos forrásból értesülünk, hogy nevezett intézet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyett — mely e sorsjegy-syndicatus tagja — eszközlő a jegyzések elfogadását, tiz korona foglaló beküldése ellenében.

— **Iskolalátogatás.** Ruzsicska Kálmán dr. tanfelügyelő f. hó 7-én meglátogatta a felsőleányiskolát. A tapasztaltakon meleg elismerését fejezi ki.

— **Földalatti őstelep a Balaton mellett.** Keszthely városa sok földet hordat el egy dombtól a Balaton-part feltöltésére. A Balatoni Múzeum vezetősége megfigyelte, hogy a lehordott föld falában, a termőrétegen alul, hányt föld nyúlik bele kisebb-nagyobb gödrökbe. A gödröket rendszeresen kiásták. Megállapították, hogy azok földalatti lakások voltak. Egyikben megtalálták a sárból tapasztott alacsony kemencét is, mely a lakást melegítette. Aránylag kis területen már eddig 300 gödröt kutattak át: melyekből 400 drb. régiség került elő. Érdekes, hogy a túlnyomó számú kőkorszakbeli eszközök mellett vannak bronz, — sőt vastárgyak is. Ebből az a tanulság, hogy a vaskorban is bőven használták a kőkorszakot jellemző tárgyakat. Legérdekesebbek a szarvasagancsból készült kézbíliek. Az agancsot a rózsza alatt elmetstették, kifúrták. Így nyerték a buzogányt, vagy az ütésre szánt ballát. Csontból készült sok tű, ár és véső is került elő, több kőbalta, orsó társaságában. Az edények változatosak és díszesek. A bronzkorszakot a tűk képezik. Vasból sarlót, késeket és szigonyt találtak. A földalatti lakások sűrűn vannak egymás mellett. Egész őskori város volt ott a Balaton partján, ahol az ősemberek boldogan élhettek halászásból és vadászásból. Ilyen gödrök az egész keszthelyi öblöt bekioszorúzzák, amiből azt látjuk, hogy évezredekkel ezelőtt is tízezer szám laktak az emberek a Balaton mellett. A Balatoni Múzeum a szép sikerrel bízató ásatást folytatja. (Múlt számunkra későn érkezett.)

— **Papnövendékek felvétele.** A veszprémi papnevelőbe a fölveendő ifjak vizsgálata f. évi július 1-én d. e. 10 órakor lesz Veszprémben, a püspöki székházban. A jelentkezés június 30-án d. u. 3 órakor történik a püspöki titkárnál.

— **Előmunkálati engedelem.** A kereskedelmi miniszter *Rechnitzer* Béla pápai lakosnak a magyar államvasutak *Pápa* állomásától kiágazólag Borsosgyőr, Kéttornyulak, Derecske, Dáka, Salamon, Pölske, Noszlop, Nagyboldgány, Oroszi és Borszöröcsök községek határain át az államvasutak Devecser állomásáig s innen folytatva Hany, Káptalanfa, Gyepükaján és Csabrendek községek határain át a dunántúli h. é. vasutak *Útk* állomásáig vezetendő gőz- vagy motoros fizető h. é. vasutovonalra az előmunkálati engedélyt egy é-re megadta.

— **Régi porcellán.** Minden régi magyar családnál a kamara polcán, a szekrény tetőjén akad egy-két régi porcellán csésze, tányér, tál, kávé, teás kanna, korsó, cukor-, só-, paprikatartó stb., amelyek a nagyanya kelengyéből szálltak az unokákra. A porcellán törekeny portéka, a benfentes macska félre

lépésének, a szobaleány törölgetésének könnyen áldozatul eshetik. Pedig ezek a rózsás, tulipános, kalászos, buzavirágos, aranyozott, kék, zöld levelekkel díszített porcellán edények méltók arra, hogy megőriztessenek az utókor számára, már csak azért is, mert ezek voltak a magyar földön használt első porcellán edények. A porcellán edénynek nincs régi multja. A legrégebb sem igen haladja túl a száz évet és az 50 éves porcellán már mint múzeumi tárgy megbecsülendő. Melyik a régi, melyik az új porcellán, azt a porcellán ívenekén levő bélyegekről lehet megismerni, mely már külön szaktanulmányt igényel, de hasznos dolgokat tesz bárki, kinek elődjétől, ha mindjárt hasadt, csorba állapotban hátra maradt régi virágos porcellán edénye van, ha azt Darnay Kálmának bemutatja, kinek múzeumában már mintegy 250 darabból álló régi porcellán edény sorozata van, ki szívesen fogadja és megbecsüli az utókor épülésére. Ki a múzeumot vasárnap reggeli órákban meglátogatja, gyönyörködhetik a letűnt idők porcellán edényeinek száz és száz féle változataiban, melyek a múzeum üveg tárlóiban szépen rendezve, rövid fél év alatt összegyűltek.

— **Időjárás.** Mintha a fagyos szentek az idén a lefolyt hétre helyezték volna át uralmukat! Komor, hideg idő uralkodott. Az eget ólomszürke nehéz felhők borították, belőlük sűrűn permetezett a hűvös eső, mintha novemberben volnánk. A természet hatalmas orgonája, a szél napokon át harsogott, majd mélyen búgott, majd magasan, élesen sikoltózott. A hőmérő 5—8 fok között ingadozott, az emberek aggódva nézegették: bizony még megfagy. Ismét előkerültek a felső és téli kabátok s a kályhákban vígan lobogott a tűz, hogy a lakás ridegségét elűzze. Végre a félt Medárd napján derült ki, a szél csillapodni kezdett, a hőmérő napos helyen lassan főlzállt 15 fokra is, tegnap végre csöndes, derült tavaszi napunk volt, derűt hintve az emberek kedélyébe is.

— **Fogyunk.** Sümegen az év első 5 hónapjában május 31-ig született 72, meghalt 73 egyén. Házasságra lépett 18 pár. A halálesetek száma tehát 1-gyel fölözi a születéseket. Jó volna tudni, mi az oka annak, hogy bizonyos idő óta városunk lakossága természetesen módon alig szaporodik?

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint a magyar birodalomban 1906 február havában gümőkórban elhalt 6555 egyén. Ebből a Duna jobbpartjára esik: Baranya 98, Pécs 11, Fehér 73, Székesfehérvár 6. Győr m. 24, Győr város 16, Komárom m. 59, Komárom v. 6, Moson 44, Somogy 123, Sopron m. 69, Sopron v. 12, Tolna 73, Vas 131, Veszprém 43, Zala 150. Összesen 938.

— **Vadászkutyák idegen vadászterületen szabadon lelőhetők.** A Kuria kimondotta, hogy az idegen vadászterületen csatangoló vadászebek is kóbor ebeknek tekintendők és a vadászatra jogosult által szabadon lelőhetők, hacsak gazdájukkal, illetve annak környezetével nincsenek, akiknek gondozása és felügyelete alatt állanak, vagy azoktól felismerhetően vadászat közben távoztak és mennek át idegen vadászterületre.

— **Külföldiek magyar földön.** Eddig boldog, boldogtalan bejöhettek Magyarországra s ott lüktötte föl a sátrát, ahol neki tetszett s ha meg tudott élni, az ördög se törődött vele, senki se kereste, ki fia, ki lánya. Nemzetiségi izgató, anarkista zavartalanul járhatott az országban föl s alá, csak a büntetőtörvénykönyvből ütköző cselekményt ne követett el légyen s ha éppen elkövetett,

az volt a fő, hogy tetten ne kapják, mert ha szerencsésen tovább állhatott, akkor azután a legtöbb esetben bortal ühették a nyomát, mert még azt sem tudták róla, hogy kicsoda, micsoda. Az 1903-ban alkotott törvény végrehajtására most kerül a sor. A törvény már életbe lépett, mely a Magyarországon élő külföldiek letelepedését, tartózkodását, nyilvántartását szabályozza. A törvényhatósági és községi közigazgatásnak újabb gondot, munkát ad a törvény végrehajtása. Közrendészeti tekintetből rendkívül hasznosnak ígérkezik a reform, amennyiben a kétes alakok és külföldi jövevények inkognitóban nem igen bujkálhatnak az országban, mint amiképp ez a multban történt.

— **A húsmérés ellenőrzése.** A kereskedelmi miniszter kimondotta, hogy a húsmérés ellenőrzése mint köz-, mint állategészségügyi szempontból a községi elüljáróság tiszte és kötelessége.

— **A gyümölcsfák pusztítói.** Igen elszomorító tény, hogy nagyon sok helyütt a gyümölcsfákat a hernyók milliói pusztították el. A hernyók kétizben támadják meg a fákat. Kora tavasszal a káposzta özöndék és másodizben a gyűrű hernyó, mely utóbbi csak nagy megfigyelés mellett vehető észre. Az első hernyók könnyebben pusztíthatók, mert azok pókhálószerű takaróban rejlik el magukat, míg az utóbbi a fa ágán gyűrű alakban alig észrevehető. A gazda, kinek gyümölcsöse van, vagy legyen csak 2—3 fája, legyen figyelmes azokra őszől késő tavaszig, nehogy azok a kártékony férgek nemcsak az évi termését, hanem még a fát is tönkre tegyék. Ha kellő időben őszől kora tavaszig pusztítjuk a pókhálót fáinkról, nem leszünk kénytelenek szomorúan azok pusztulását nézni, mert ha a fa tüdejét elvesztette, bizony meg kell fulladnia. A gyűrűhernyónak, mely kikélese után néhány napig a fa ágán csomóban tenyész, elég egy gyűszűnyi petroleum 2-szer annyi vízzel hígítva, amely folyadékba szivacsot mártunk, póznára kötjük s azzal párszor a csomóba ütünk. A hernyók ettől mind elpusztulnak. A hernyók pusztítását illetőleg van egy miniszteri rendelet, mely szerint, ha valaki fáirol a hernyót nem irtaná, meg is büntetik. Vajjon érvényt szereznek-e ennek a miniszteri rendeletnek?

3% Magyar Jelzalogyorsjegyek konverziója.

Felhívjuk a 3% os Jelzalogyorsjegyet tulajdonosait, hogy sorsjegyeiket konvertálás végett mielőbb juttassák hozzánk.

Zalavármegye területén a konverziót a **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyett** alulírott intézet teljesen költségmentesen eszközözi és a sorsjegyek beküldésével járó postai költségeket megtéríti.

Kereskedelmi és Iparbank R. T.
Nagykanizsán

Felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Kronsteiner Károly Bécs, III/1.,
Hauptstrasse 120.
Cs. k. oszt. szab. Magyar kir. szab.

Homlokzat-festékek.

Viharmentes, mézben oldható, épületek mázolására.
19 arnyalatban, kitérő 21 tinteértől kezdve.
1 kilo elegendő 10 négyszögmeternak kétszeri mázolására.

Mosható mázolások

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pepnemű, 50 arnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fedészetet nem hagyja.

Költségár négyszögmeternként 5 fill. Meglepő siker.
Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve.

Porcellán
edények, servi-
cek üvegáruk,
minden kivitelben a
legolcsóbban
Würzburger Jakabnál
Sümegegen kaphatók.

A b
ságána
nem is
rást
filloks
revaló
szinte
filloks
tól let
kék g
homok
váran,
hevert
szöllöt
gukka
kelvér

Ism

A g
aggód
oly ár
nagy
ka tis

Me
ma en
negez
pora
resére
gyázá
ták a
mahó
hol a
gazda
után